

Klädbyttardagen 2013

- Dags för kläderna att
komma ut ur garderoben

Naturskyddsföreningen

Har du glömt något i garderoben?

Har du några vardagskläder i garderoben som du inte har använt det senaste året?

Kanske hänger det kavajer och kjolar som inte sett dagens ljus sedan den där nyårsfesten för tre år sedan?

Eller helt enkelt en vinterkofta som du tröttnade på? Kanske har du helt enkelt glömt bort vad som gömmer sig längst in i skåpet?

Att producera kläder är väldigt resurskrävande. I produktionsledet går det åt stora mängder kemikalier, vatten, och bekämpningsmedel.

Samtidigt som man kan se att kläderna används allt kortare tider så kan vi också se att intresset för vintage och second hand ökar. Människors initiala motvilja mot att ta på sig något som någon annan har använt tidigare, minskar.

I takt med att människor blir allt vanare vid att handla second handkläder på Internet så förändras människors konsumtionsmönster ännu mer. Istället för att handla nya vinterskor till barnen så kan vi smidigt och enkelt köpa någon annans.

Varje år arrangerar vi i Naturskyddsföreningen klädbytdagar runt om i hela Sverige. Snabbt, gratis och miljösmart så kan människor byta bort plaggen de tröttnat på eller glömt bort.

2012 bytte 32 000 plagg ägare. 7 500 personer bidrog till att spara 21 ton kemikalier, 120 ton koldioxid och 80 000 kubikmeter vatten. Bara genom att byta fem plagg mot fem nya.

Oanvänd textilgruva i garderoben

I höstas undersökte organisationen WRAP britternas garderober. Det visade sig att 30 procent av kläderna som finns där inte använts under det senaste året. Detta motsvara 1.7 miljarder klädesplagg i hela Storbritannien (!)

Den vanligaste orsaken var för att kläderna inte längre passar, men andra vanliga anledningar är att de på något sätt är sönder. Det kan handla om en dragkedja eller hål i grenen.

Klädernas miljöpåverkan

För att producera bomull går det åt tusentals liter **vatten**, både för odling och beredning. För ett vanligt par jeans är vattenåtgången 11 000 liter. För en t-shirt beräknas det gå åt 2700 liter vatten. ¹

Vid produktionen går det åt stora mängder **bekämpningsmedel**, både för att bekämpa insekter och ogräs. Denna besprutning skadar inte bara miljön utan är ett stort arbetsmiljöproblem för de som odlar bomullen.

Vid flera steg i produktionen används också **kemikalier**, exempel vid fiberframställning, blekning, färgning och tryckning.

¹ <http://www.naturvardsverket.se/Documents/publikationer/978-91-620-1280-9.pdf>

Även **klimat**påverkande utsläpp är en effekt av vår klädeskonsumtion. Enligt en nyligen publicerad rapport i Storbritannien motsvarar de klädesrelaterade koldioxidutsläppen från en genomsnittlig familj 10 000 km bilkörning.²

Och till sist är det ett enormt slöseri när kläder slängs i **soporna** istället för att återvinnas eller återanvändas. I Sverige blir visserligen soporna i många fall till värme, men det är smartare att textilierna blir till användning, ex i stoppning eller nya kläder.

Hur länge använder vi kläderna?

Enligt en brittisk studie så är den genomsnittliga livslängden på ett klädesplagg 2 år och 3 månader.

Självklart varierar detta beroende på vilket plagg. I en svensk studie från 2011 gör man följande uppskattning av plaggens genomsnittliga livslängd.

Textilgrupp	Användningstid (första användaren)
Ytterplagg(Rockar, Kappor, Jackor, Regnkläder)	Ca 4 år
Byxor	Ca. 2 år
Kavajer	Ca. 4 år
Klänningar, dräkter och kjolar	Ca. 2 år
Kostymer	Ca. 3 år
Skjortor och blusar	Ca. 2 år
Underkläder inkl. strumpor och nattkläder	Ca. 6 mån – 3 år
T-shirt	Ca. 2 år
Tröjor	Ca. 3 år
Babykläder	Ca. 2 år
Tränings- och badkläder	Ca. 4 år
Handskar, Mössor, Sjalar, etc.	Ca. 4 år ³

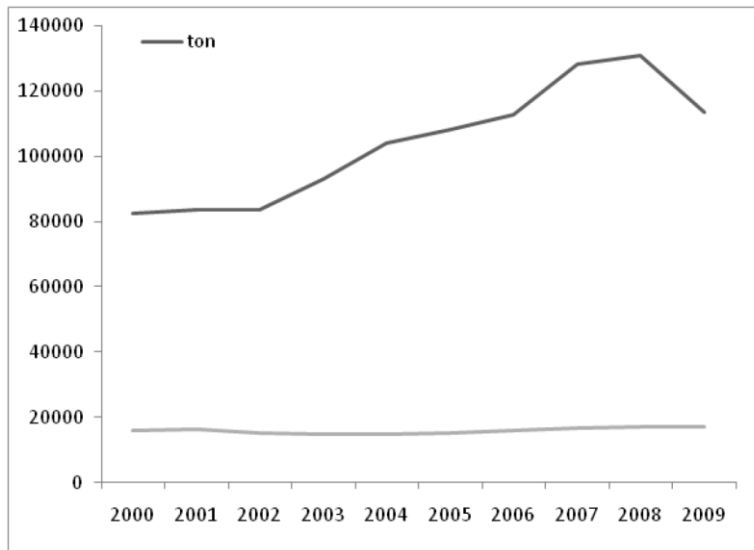
Svenskarna köper mer kläder

I en kartläggning som gjordes av Naturvårdsverket visade det sig att nettoinflödet av kläder och hemtextil till Sverige hade ökat med 40 procent bara mellan 2000-2009. (se graf nedan)

Även om importen ökade så var värdet av textilierna konstant. Värdet per klädesplagg var alltså lägre, detta beroende på att världsmarknadspriset

² <http://www.wrap.org.uk/sites/files/wrap/VoC%20FINAL%20online%202012%2007%2011.pdf>

³ http://www.smed.se/wp-content/uploads/2011/05/SMED_Rapport_2011_46.pdf

Nettoinflödet av kläder och hemtextil till Sverige (approximerat som import - export), ton och miljoner SEK. 2000-2009.⁴

Vad gör vi då med våra gamla kläder?

Det allra vanligaste är att vi slänger plagget i papperskorgen och så får det brännas upp.

I Sverige slänger vi uppskattningsvis 70 000 ton textilier i våra hushållssopor per år. Detta motsvarar ca **8 kg per person varje år**.

Men vi är även ganska flitiga på att **skänka kläder** till välgörenhetsorganisationer såsom Myrorna, Erikshjälpen och Stadsmissionen. Varje år får organisationerna in 26 000 ton textilier. Det är 3 kg från varje person. Av dessa såldes 3000 ton i Sverige, 73 procent exporteras i hjälpsändningar eller säljs på en internationell second handmarknad. 15 procent av det insamlade fick skickas till förbränning då det inte gick att sälja.⁵

Vad gör klädföretagen?

- **H&M** har precis initierat ett system för att samla in kläder som sedan ska kunna återvinnas eller återanvändas. Även **Weekday** har ett liknande projekt.
- **Nudie** erbjuder sina kunder att ta emot använda jeans, men även tjänsten att reparera plagg som tidigare köpts hos dem.

⁴ http://www.smed.se/wp-content/uploads/2011/05/SMED_Rapport_2011_46.pdf

⁵ http://www.smed.se/wp-content/uploads/2011/05/SMED_Rapport_2011_46.pdf

Miljösmarta tips

- Köp second hand
- Laga och använd igen
- Undersök möjligheten att hyra eller låna kläder. Allt fler erbjuder den tjänsten.
- Köp kvalitet som håller i längden
- Om det finns, gynna de producenter som använder sig av miljömärkningar som Bra Miljöval.
- Köp plagg med ekologisk bomull.
- Hängtorka kläderna istället för att tumla de då det sliter mer.

Byt kläder, gör en viktig miljöinsats!

Varje år arrangerar Naturskyddsföreningen klädbytardagar runt om i landet. I år beräknas det finnas ett 80-tal arrangemang att besöka.

Upplägget är enkelt. Besökarna tar med sig max fem fina och fräscha plagg.

För varje plagg får man en biljett och kan byta till sig fem nya plagg.

De plagg som inte hittar ny ägare lämnas till second handaffär.